

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Kotrčové a soudkyň JUDr. Olgy Petrové a Mgr. Pavly Polednové ve věci

žalobce: J. M. [redacted] narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátkou JUDr. Janou Kašpárkovou
sídlem Horní lán 1328/6, 779 00 Olomouc

proti

žalované: Česká republika – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 5.000.000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. května 2017, č.j. 26 C 73/2014-262

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. o věci samé **potvrzuje**, ve výroku II. o nákladech řízení se **mění** jen tak, že jejich výše činí 57.498 Kč; jinak se rovněž **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhal na žalované zaplacení částky 5.000.000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 13.3.2014 do zaplacení, jako náhrady nemajetkové újmy, která mu měla být způsobena nezákonným rozhodnutím – nezákonným trestním stíháním. Tvrdil, že byl trestně stíhán pro trestný čin vraždy, že trestní stíhání bylo zahájeno dne 22.3.2000, že skončilo dne 20.3.2013 zproštěním obžaloby, že byl trestním stíháním značně zasažen, byl stíhán pro závažný trestný čin (nájemná vražda), že do té doby byl osobou bezúhonnou, že v době zatčení byl ženatý, měl desetiletého syna, byl členem střeleckého klubu, držitelem zbrojního průkazu,

připravoval se na šampionát v kickboxu. Byl 730 dnů ve vazbě, jeho kauza byla medializována, v době vazby se mu rozpadla rodina, v roce 2004 došlo k rozvodu manželství, trestní stíhání dolehlo na jeho bývalou ženu i syna, jeho rodina byla šikanována ze strany obyvatel malého města, syn musel změnit školu, docházel k psychologce, po dobu vazby se nemohl podílet na jeho výchově. Po návratu z vazby zemřela jeho matka, označování syna za vraha a jeho pobyt ve vazbě se podepsaly na jejím zdraví, otec mu nikdy neodpustil, že se pro něj matka trápila, trestní stíhání ovlivnilo i jeho současnou rodinu, i vztahy k širší rodině, po návratu z vazby byla jeho sportovní kariéra za horizontem, trestní stíhání se negativně promítlo do jeho zaměstnání, přišel o zbrojní průkaz, přestal se stýkat s přáteli. Dovožoval, že jeho újma byla mimořádně citelná, že adekvátní odškodnění nemajetkové újmy představuje částka 5.000.000 Kč, přičemž jde o částku, která byla přiznána J. Š. ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. NÁROK NA NÁHRADU NEMAJETKOVÉ ÚJMY UPLATNIL U ŽALOVANÉ, V ZÁKONNÉ LHŮTĚ NEBYLO NA JEHO ŽÁDOST REAGOVÁNO.

2. Žalovaná souhlasila s tím, že žalobce u ní uplatnil nárok na náhradu nemajetkové újmy dne 12.9.2013, že jeho trestí stíhání pro trestný čin vraždy bylo vedeno od 22.3.2000 do 20.3.2013, že žalobce byl od 22.3.2000 do 21.3.2002 (730 dnů) ve vazbě, že došlo k nezákonnému rozhodnutí. Namítala, že jeho žádosti o odškodnění vyhověla, když mu poskytla přiměřené zadostiučinění ve výši 294.500 Kč, k této částce dospěla tak, že 155 měsíců trestního stíhání násobila částkou 1.900 Kč. Nesouhlasila s tvrzením žalobce, že k rozpadu jeho rodiny došlo v důsledku vazebního stíhání, když si jeho manželka našla přítele, manželství bylo pravomocně rozvedeno dne 16.2.2004, manželé spolu od roku 2002 nežili, že trestní stíhání ovlivnilo jeho zaměstnání, neboť po propuštění z vazby v totožném zaměstnání pracoval. Poukazovala na to, že žalobce již samostatně odškodnila za vazbu částkou 803.000 Kč a za nepřiměřenou délku trestního řízení částkou 151.938 Kč.
3. Rozsudkem ze dne 2.9.2014 č.j. 26 C 73/2014-87 soud I. stupně zastavil řízení co do zaplacení částky 294.500 Kč s úrokem z prodlení od 16.4.2014 do zaplacení, žalované uložil povinnost zaplatit žalobci 105.500 Kč s příslušenstvím, co do zbytku žalobu zamítl a rozhodl o nákladech řízení. K odvolání obou účastníků Městský soud v Praze usnesením ze dne 6.3.2015 č.j. 17 Co 480/2014-115 rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, z důvodu nepřezkoumatelnosti, soudu I. stupně uložil, aby se zaměřil na konkrétní okolnosti případu, aby náležitě zhodnotil kritéria, která mohou indikovat vznik nemajetkové újmy (povaha trestní věci, délka řízení, následky trestního řízení v osobnostní sféře žalobce), aby neopomenul, že forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti.
4. Rozsudkem ze dne 3.11.2015 č.j. 26 C 73/2014-145 bylo řízení zastaveno co do zaplacení částky 294.500 Kč s úrokem z prodlení od 16.4.2014 do zaplacení, žalované byla uložena povinnost zaplatit žalobci 329.500 Kč s úrokem z prodlení, co do zbytku byla žaloba zamítnuta, bylo rozhodnuto o nákladech řízení. K odvolání obou účastníků Městský soud v Praze usnesením ze dne 5.5.2016 č.j. 17 Co 39/2016-177 rozsudek soudu I. stupně ve výroku o věci samé a ve výroku o nákladech řízení zrušil a věc mu v tomto rozsahu vrátil k dalšímu řízení, z důvodu, že soud I. stupně nedostal závěrům a pokynům předchozího kasačního usnesení, že vypočetl výši odškodnění paušálně částkou 30.000 Kč za rok trestního řízení, že dostatečně nezhodnotil, že délka řízení má v souzené věci jiný význam než při posuzování její přiměřenosti v případě odškodnění újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení, že je třeba provést porovnání s dalšími srovnatelnými případy odškodnění, že bylo poskytnuto odškodnění za medializaci trestního stíhání žalobce sdělovacími prostředky, které nelze přičítat státu.
5. Nyní napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 95.500 Kč s 7,75 % úrokem z prodlení z této částky od 13.3.2014 do zaplacení a povinnost zaplatit žalobci úrok z prodlení 7,75 % z částky 294.500 Kč za dobu od 13.3.2014 do 16.4.2014, do 15 dnů od

právní moci rozsudku, co do zaplacení 4.610.000 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl (výrok I.), žalované uložil povinnost zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 65.656 Kč, k rukám jeho právní zástupkyně, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok II.).

6. Po provedeném dokazování vyšel ze zjištění, že dne 20.3.2000 dala Policie ČR podnět k vydání souhlasu se zadržením žalobce jako osoby podezřelé ve věci úmyslného usmrcení M. L. ke kterému mělo dojít v přesně nezjištěnou dobu dne 31.3.1995, podle popsaného jednání mělo dojít ke spáchání trestného činu vraždy. Dne 22.3.2000 byl žalobce zadržen za použití donucovacích prostředků, byl předveden, bylo mu sděleno obvinění pro pomoc k trestnému činu vraždy, dne 24.3.2000 bylo rozhodnuto o vazbě, z vazby byl propuštěn dne 18.3.2002 na kauci 1 milion Kč a písemný slib, dne 26.11.2003 byla peněžitá záruka zrušena a vrácena. Dne 27.10.2004 byla podána obžaloba z trestného činu vraždy ve formě spolupachatelství, žalobce byl opakovaně soudem I. stupně obžaloby zproštěn a to rozsudky ze dne 30.3.2006, 26.10.2007, 11.6.2009, 25.11.2010, 16.12.2011, které byly odvolacím soudem zrušeny, poté byl zproštěn obžaloby rozsudkem ze dne 14.5.2012, neboť nebylo prokázáno, že by spáchal skutek, pro nějž byl obžalován, dne 20.3.2013 bylo zamítnuto odvolání státního zástupce, téhož dne nabyl zprošťující rozsudek právní moci. Vzal za prokázané z výpovědi žalobce, jeho manželky, bývalé manželky, bratra a svědkyně J. M. a z čestného prohlášení jeho trenéra, že žalobce trestní stíhání citelně nesl, před obviněním vedl řádný život, měl rodinu chodil do práce, trestním stíháním se rozbily jeho rodinné vazby, byl jím postižen v nejproduktivnějším věku, připravoval se na šampionát v kickboxu, tuto příležitost ztratil, v době trestního stíhání byl nervózní, začal trpět srdeční arytmií, jeho trestním stíháním byla postižena celá rodina, matka je velmi těžce nesla a po jeho návratu z vazby zemřela, poté byl otec umístěn v psychiatrické léčebně, po návratu z vazby se rozpadlo jeho manželství, napjaté vztahy s bratrem a jeho rodinou přetrvávají, přestal se stýkat s přáteli, byl mu odebrán zbrojní průkaz a legálně držené zbraně, nemohl se věnovat svému koníčku, trestním stíháním byl pohlcen, s manželkou (bývalou) si přestal rozumět, nebyla mu umožněna koupě nemovitosti, zatčením byla ukončena jeho příprava na šampionát v kickboxu, i jeho sportovní kariéra.
7. Takto zjištěný skutkový stav soud I. stupně po právní stránce posoudil podle ust. § 1 odst. 1, § 5 písm. b), § 7, § 8, § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. Dospěl k závěru, že nárok na náhradu škody způsobené zahájením trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, je třeba posoudit jako nárok způsobený nezákonným rozhodnutím, že nebylo shledáno zavinění žalobce na zahájení trestního stíhání, že je dána existence odpovědnostního titulu. Zabýval se formou resp. výší zadostiučinění, s tím, že žalobce vylíčil dopady trestního stíhání do své osobnostní sféry a také je prokázal listinnými důkazy. Vyšel z toho, že trestní stíhání žalobce trvalo 13 let, mělo vliv na zdraví jeho i jeho rodiny, jeho matka zemřela a byť nebyla prokázána přímá příčinná souvislost mezi trestním stíháním žalobce a její smrtí, nelze pochybovat, že tato událost jí přitížila, že se o jeho trestním stíhání dozvěděli lidé z jeho okolí i všichni lidé sledující média, neboť bylo medializováno a muselo tak dojít k poškození jeho pověsti, že došlo ke ztrátě jeho zaměstnání, k rozpadu rodiny, vznikla mu újma spojená se subjektivními pocity frustrace a beznaděje i újma objektivní představovaná zásahem do jeho práv, hrozil mu nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 10-15 let. Dovodil, že těmito okolnostem odpovídá finanční odškodnění žalobce ve výši 390.000 Kč, když konstatování nezákonnosti trestního stíhání je nedostačujícím zadostiučiněním. Takto určenou výší finančního zadostiučinění odůvodnil tím, že byl žalobce stíhán pro vraždu, hrozil mu vysoký trest, že byl stíhán jako dosud netrestaný, že celá věc byla silně medializována, v době trestního stíhání měl 10letého syna a nemocnou matku, kteří spolu s dalšími členy rodiny s ním trestní věc prožívali a žalobce o ně měl starost. Dále dovodil, že žalobci nelze přiznat odškodnění dle rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 10 sp. zn. neboť tyto věci se neshodují, vyjmenoval řízení v jiných věcech vedených u tamního soudu, porovnal tamní skutkové okolnosti s projednávanou věcí, konstatoval, že výše odškodnění v nich se pohybuje v rozmezí od 50.000 Kč do maximálně 400.000 Kč ve věci sp. zn.

██████████ která je věci žalobce nejpodobnější. Odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 a sp. zn. 30 Cdo 1747/2014 a uzavřel, že vycházel z povahy trestní věci, z délky trestního stíhání, i z jeho negativních dopadů do osobnostní sféry žalobce, vzal přitom v úvahu, že nepřiměřená délka trestního stíhání a vazební stíhání již bylo samostatně odškodněno, že odškodnění musí odpovídat zásadám obecné spravedlnosti. Vzhledem k tomu, že žalobci již bylo přiznáno a vyplaceno odškodnění ve výši 294.500 Kč, přiznal mu 95.500 Kč (390.000 mínus 294.500) se zákonným úrokem z prodlení dle § 1970 o.z., co do zbývající části žalobu jako nedůvodnou zamítl.

8. O nákladech řízení rozhodl podle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř., jejich náhradu přiznal co do základu úspěšnému žalobci a jejich rozsah a výši specifikoval dle vyhl. č. 177/1996 Sb.
9. Rozsudek napadli žalobce i žalovaná včasným odvoláním.
10. Žalobce brojil proti zamítavému výroku rozsudku, namítal, že odškodnění bylo určeno neadekvátně nízkou částkou v porovnání s obdobnými případy, že soud I. stupně stanovil výši odškodnění svévolně, není zřejmé, jakým mechanismem k ní dospěl, že nedostal pokynům odvolacího soudu, že závěry o tom, že se žalobci trestním stíháním změnil život opomněl promítnout do výše odškodnění, že dopady do jeho života a života rodiny nedostatečně zhodnotil, např. se nevypořádal s tím, že po dobu několika let nemohl vychovávat syna. Měl za to, že výše přiznaného odškodnění neodpovídá představám obecné spravedlnosti, že by mu mělo být poskytnuto odškodnění ve výši 5.000.000 Kč stejně, jako bylo poskytnuto J. ██████████ Š. ██████████ odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011. Porovnal svoji kauzu s kauzou Š. ██████████ dovolával se rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16.9.2015 sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, ze dne 9.5.2012 sp. zn. 30 Cdo 3867/2011. Navrhl, aby rozsudek soudu I. stupně byl změněn tak, aby mu ve výsledku bylo přiznáno odškodnění ve výši 5.000.000 Kč.
11. Žalovaná se odvolala do vyhovujícího výroku rozsudku, měla za to, že se soud I. stupně nepřídržel závazného právního názoru odvolacího soudu, že přiznanou částku odškodnění tzv. vystřelil od boku, není zřejmé, jak k ní dospěl. Zdůraznila, že v souzené věci se jedná o odškodnění žalobce, nikoli jeho rodiny, že k rozpadu manželství žalobce došlo nezávisle na jeho trestním stíhání, že za medializaci není zodpovědná. Navrhla, aby byl napadený rozsudek změněn tak, aby žaloba byla zcela zamítnuta.
12. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaných odvolání napadený rozsudek, včetně řízení, které mu předcházelo dle ust. § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř., zopakoval dokazování listinnými důkazy založenými ve spisu a dospěl k závěru, že odvolání nejsou důvodná.
13. Podle ust. § 5 zák. č. 82/1998 Sb. (dále také jen zákon) stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena
 - a) rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním,
 - b) nesprávným úředním postupem.
14. Podle ust. § 31a odst. 1 zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.
15. Podle ust. § 31a odst. 2 zákona zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

16. Objektivní odpovědnost státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím je dána tehdy, jsou-li kumulativně splněny tři podmínky: 1) nezákonné rozhodnutí, 2) vznik škody či nemajetkové újmy, 3) příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím a vznikem škody či nemajetkové újmy. Existence těchto podmínek musí být v řízení poškozeným – žalobcem tvrzena a prokázána, forma a případně výše finančního odškodnění se potom odvíjí od konkrétních okolností případu. Při stanovení formy či výše zadostiučinění je nutno vycházet především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání, a především dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namíste pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 publikované pod R 122/2012, ze dne 9.10.2017 sp. zn. 30 Cdo 4818/2015). Délka řízení má v tomto případě jiný význam než při posuzování její přiměřenosti pro případné odškodnění újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení. Jestliže se žalobce již dříve domáhal nároku na náhradu újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení, přičemž při posouzení tohoto nároku nebylo přihlédnuto ke zvýšenému významu řízení pro poškozeného, je nutno délku řízení zohlednit při posouzení nároku na náhradu újmy způsobené trestním stíháním. Je nutno dbát, aby nedošlo k dvojímu odškodnění téhož (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16.9.2015 sp. zn. 30 Cdo 3604/2014). Výši odškodnění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním nelze stanovit mechanicky, matematickým výpočtem, musí spočívat v posuzování individuality prokázaného (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 publikované pod R 122/2012, ze dne 21.8.2012 sp. zn. 30 Cdo 2256/2011, ze dne 9.9.2015 sp. zn. 30 Cdo 2200/2015).
17. V souzené věci není sporné, že žalobce byl trestně stíhán pro trestný čin vraždy, že trestní stíhání trvalo od 22.3.2000 do 20.3.2013, tedy po dobu 13 let, že žalobce byl po dobu 730 dní vazebně stíhán, že byl obžaloby zproštěn, že žalovaná žalobce za nemajetkovou újmu způsobenou vazebním stíháním a nepřiměřenou délkou řízení již samostatně odškodnila. Není pochyb o tom, že jsou splněny zákonné předpoklady pro vznik odpovědnosti státu za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným rozhodnutím, konkrétně za újmu způsobenou trestním stíháním.
18. Úkolem soud I. stupně bylo zjistit, jaké dopady do osobnostní sféry žalobce mělo trestní stíhání. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že trestní stíhání významně zasáhlo do žalobcova osobního, rodinného, pracovního, sportovního i společenského života, s těmito závěry se odvolací soud zcela neztotožňuje, neboť neodpovídají obsahu spisu, někdy ani tvrzení žalobce. Odvolací soud zopakoval dokazování listinami, návrhem na rozvod manželství ze dne 16.6.2003, protokolem z řízení o rozvodu ze dne 9.2.2004, návrhem na úpravu poměrů k nezletilému synovi ze dne 20.6.2003, protokolem z řízení o úpravu poměrů k nezletilému ze dne 5.12.2003, pasáží znaleckého posudku předloženého žalobcem a čestným prohlášením J. [redacted] M. [redacted] Vyšel ze zjištění, že návrh na rozvod manželství podali oba manželé společně z důvodu, že se po dlouhodobém odloučení vzájemně odcizili, od června 2002 spolu nežijí jako manželé, jejich citové vztahy ochladly natolik, že společné soužití není možné, vedou oddělenou domácnost, že v rámci ústního jednání o rozvodu sdělili, že manželské soužití ukončili v květnu 2002. Návrh na úpravu poměrů k nezletilému podali oba rodiče společně, s tím, že jejich vzájemné citové vztahy ochladly a společné soužití není možné, o poměrech nezletilého se dohodli, v rámci jednání v opatrovnické věci dne 5.12.2003 matka (bývalá manželka) i otec (žalobce) shodně uvedli, že spolu stále bydlí a vedou společnou domácnost, že vztahy otce a nezletilého jsou výborné, vynikající, žalobce uvedl, že jeho zdravotní stav je vynikající. Žalobce sdělil znalcům v rámci psychologického vyšetření v průběhu trestního řízení, že vyrůstal v rodině otce násilníka, který je v ústavu, je senilní, ale neustále je na příslušníky rodiny velmi krutý a vulgární. J. [redacted] M. [redacted] byla v srpnu 2014 s žalobcem na schůzce se starostkou obce [redacted] žalobce měl zájem o koupi pozemku, tato mu byla odmítnuta. Žalobce v rámci svojí účastnické výpovědi dne

18.10.2016 vypověděl, že nepracoval pouze po dobu, kdy byl ve vazbě, po návratu z vazby (pátek) mu byl okamžitě umožněn (následující pondělí) návrat do původního zaměstnání, se synem i bývalou rodinou je v úzkém styku, bývalá manželka věřila jeho nevině, vadil jí jeho postoj, kdy se pořád zabýval trestní věcí. V roce 2006 založil novou rodinu. Nemůže prokázat příčinnou souvislost mezi nemocí matky a trestním stíháním, matka měla v roce 2003 nález, během roku zemřela, otec mu to vyčítal, hodně pil, skončil v psychiatrické léčebně, s mladším bratrem se moc nestýká, teprve před půl rokem navzájem představili své děti. Zbyla mu spousta přátel, do společnosti moc nechodí (restaurace, oslavy), dodnes sportuje, udržuje se v kondici, ke střeleckému koníčku se nevrátil, žije pro rodinu, práci a sport.

19. Ve věci sp. zn. 30 Cdo 4025/2014 se žalobce domáhal náhrady nemajetkové újmy za trestní stíhání dílem vazební, požadoval 492.000 Kč, tvrdil, že jeho věc byla medializována, že s ním jeho rodinní příslušníci přerušili styk, zhoršil se jeho zdravotní stav a jeho bytová situace, byl stíhán pro obchodování s lidmi, hrozil mu vysoký trest, řízení trvalo 1,5 roku, jednalo se o osobu s trestní minulostí, soudem I. s II. stupně mu bylo přiznáno odškodnění formou konstatování porušení práva, žaloba o zaplacení finanční částky byla zamítnuta, dovolací soud rozsudky soudu I. a II. stupně zrušil v části týkající se nemajetkové újmy, z důvodu, že nebyla specifikována a rozlišena újma způsobená vazbou a trestním řízením, i z důvodu, že intenzita zásahu do osobní svobody může vést pouze ke snížení peněžité náhrady, nikoli k jejímu vyloučení.
20. Ve věci sp. zn. 30 Cdo 4670/2014 se žalobkyně domáhala mimo jiné náhrady nemajetkové újmy za trestní řízení, které skončilo zproštěním, neboť trestnost pokusu trestného činu vraždy zanikla, požadovala 400.000 Kč, řízení trvalo téměř 9 let, dovolacím soudem bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, neboť se nezabýval otázkou, zda se má žalobkyni dostat odškodnění újmy způsobené trestním stíháním nad rámec konstatování porušení jejích práv.
21. Ve věci 30 Cdo 3212/2015 se žalobce domáhal zaplacení částky 1,297.500 Kč jako nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání pro ublížení na zdraví a nebezpečné vyhrožování, řízení trvalo 2,5 roku, byl obžaloby zproštěn, dovolací soud zrušil rozsudky soudu I. a II. stupně, měl za správnou úvahu o odškodnění v rozmezí 90.000 až 100.000 Kč.
22. Ve věci sp. zn. 30 Cdo 2586/2016 se žalobce domáhal zaplacení částky 1.297.500 Kč, když trestní stíhání pro přečin neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru bylo zastaveno, řízení trvalo necelý rok, soudem I. stupně mu bylo přiznáno zadostiučinění ve výši 10.000 Kč, odvolací soud rozhodnutí změnil, s tím, že dostatečné zadostiučinění představuje konstatování porušení práva, dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil, neboť nebyla dostatečně a správně vyhodnocena otázka souběžně probíhajících trestních stíhání.
23. Jak soud I. stupně tak i soud odvolací se pokusil v souladu s rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 16.9.2015 sp. zn. 30 Cdo 1747/2004 nalézt srovnatelné případy náhrad nemajetkové újmy, byť shodný případ nebyl nalezen, nutno uvést, že je primárně na žalobci, aby zvolil přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka. Žalobce svůj případ porovnával s případem J. Š. (věc vedená u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. , právě z výše odškodnění, které bylo J. Š. poskytnuto odvozoval výši žalované částky, s jeho argumentací se však odvolací soud neztotožňuje. Případ J. Š. byl skutkově zcela odlišný, jednalo se o odškodnění justičního omylu, krom toho žalobce vychází pouze z rozhodnutí soudu I. stupně, které nebylo podrobeno přezkumné činnosti vyšších soudů.
24. Za tohoto stavu věci vychází odvolací soud z toho, že odškodnění nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání v peněžité formě by se mohlo pohybovat i s ohledem na ekonomickou realitu České republiky, v řádek desítek, maximálně stovek tisíc Kč, s ohledem na konkrétní

okolnosti toho kterého případu, že se nejedná o odškodnění v řádech milionů, jak žalobce požaduje.

25. Odvolací soud shodně se soudem I. stupně dospívá k závěru, že v souzené věci nepřipadá v úvahu odškodnění ve formě konstatování porušení práva, že je na místě, aby byl žalobce odškodněn finančně. Zabýval se proto výší zadostiučinění, kterého by se mělo žalobci dostat a hodnotil kritéria nastavená rozhodnutím publikovaným pod R 122/2012.
26. Povaha trestní věci byla v případě žalobce velmi závažná, neboť byl stíhán pro trestný čin vraždy, trestní stíhání nezavinil, hrozil mu vysoký trest odnětí svobody, odsudek společnosti, není pochyb o tom, že negativně a intenzivně vnímal újmu, která se mu trestním řízením děla, i s ohledem na to, že byl obžaloby zproštěn opakovaně.
27. Délku řízení je v tomto případě možné hodnotit jen v důsledku toho, že v rámci odškodnění nemajetkové újmy způsobené dlouho trvajícím trestním řízením, která mu byla poskytnuta, nebylo přihlédnuto ke zvýšenému významu řízení pro poškozeného, jak vyplynulo ze stanoviska žalované ze dne 26.2.2014. Tudíž je nutno nyní zohlednit, že trestní řízení bylo pro žalobce významné s ohledem na jeho charakter a zásah do jeho cti a pověsti.
28. Následky trestního stíhání v osobnostní sféře žalobce však nelze shledat nijak mimořádně významnými. Trestní stíhání do rodinného života žalobce v podstatě nezasáhlo, jeho manželka věřila v jeho nevinu, k jejich vzájemnému odcizení došlo, pokud ne z jiných důvodů, potom v důsledku vazby, která však byla samostatně odškodněna, následky vazby nelze odškodňovat znovu, jeho vztah se synem jak sám uváděl, byl v průběhu trestního řízení velmi dobrý a takový i zůstal, o syna se nemohl starat pouze v době, kdy byl ve vazbě. Krátce po rozpadu prvního manželství navázal nový vztah, z něhož se mu narodily další dvě děti, v průběhu trestního řízení měl dobré rodinné zázemí. Nebyla prokázána příčinná souvislost mezi smrtí matky a trestním stíháním, ostatně k tomu žalobce sám uvedl, že příčinnou souvislost není schopen prokázat, závěr soudu I. stupně, že trestní stíhání by přitížilo jakékoli nemoci, nelze s ohledem na jeho spekulativní charakter přijmout. Žalobce hovořil o narušení vztahů k otci a k bratrovi, s ohledem na jeho vyjádření, že jeho otec byl krutý a vulgární opilec a násilník, však nelze dovodit, že by právě trestní stíhání bylo zásadní příčinou narušených rodinných vztahů. Trestní stíhání vůbec nezasáhlo do jeho zaměstnání, když pracoval stále u stejného zaměstnavatele, pouze s výjimkou doby strávené ve vazbě, která byla odškodněna. Žalobce ani netvrdil, že by trestní stíhání zasáhlo do jeho zdravotního stavu, necelé dva roky po propuštění z vazby, když pobyt ve vazbě je nepochybně i z hlediska zdravotního stavu náročným, hovořil o tom, že jeho zdravotní stav je vynikající. Žalobce hovořil o tom, že se připravoval na šampionát v kickboxu, tato jeho šance byla zmařena, ovšem také v souvislosti s pobytem ve vazbě, krom toho o přípravě na šampionát hovořil jen v obecné rovině, tedy není jisté, jaké jeho šance v tomto směru byly zmařeny. K zájmové činnosti- střelbě se v době trestního stíhání mohl vrátit, žádná objektivní překážka mu nebránila. Bylo-li argumentováno, že se odsudek společnosti projevil v tom, že mu nebylo umožněno koupit pozemek v obci [redacted] nutno uvést, že k této události mělo dojít v roce 2014, tedy po skončení trestního stíhání, tato událost tudíž nemá příčinnou souvislost s trestním stíháním a nelze ji přičítat k tíži žalované. Jak bylo uvedeno již v dřívějších zrušujících rozhodnutích odvolacího soudu v této věci, nelze státu přičítat k tíži medializaci žalobcova případu, tedy to, že princip presumpce nevinny byl narušen sdělovacími prostředky, ani zde není dána příčinná souvislost mezi trestním stíháním a medializací, která by mohla újmu založit či zvýšit (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14.9.2017 sp. zn. 30 Cdo 1138/2017). Předmětem tohoto řízení je odškodnění újmy vzniklé žalobci, nikoli újmy vzniklé jeho rodinným příslušníkům, argumentace žalobce v tomto směru je lichá.

29. Odvolací soud dospěl s ohledem na shora uvedené k závěru, že výsledná částka odškodnění, kterého by se žalobci mělo dostat, kterou stanovil soud I. stupně ve výši 390.000 Kč, odpovídá uvedeným kritériím, neboť beze zbytku je naplněno pouze první kritérium - povaha trestního řízení, další dvě kritéria – délka řízení a následky v osobnostní sféře, jsou splněna jen malou měrou, neboť délka řízení již odškodněna byla, zde se přihlíží jen k tomu, že se jednalo o řízení pro žalobce významné a trestní stíhání jeho profesní, soukromý a rodinný život nijak významně nezasáhlo. Vzhledem k tomu, že žalobci se již od žalované dostalo odškodnění ve výši 294.500 Kč, rozhodl soud I. stupně správně, pokud žalobě vyhověl co do 95.500 Kč, se zákonným úrokem z prodlení a co do úroku z prodlení z částky 294.500 Kč za dobu od 13.3.2014 do 16.4.2014 a co do zaplacení částky 4.610.000 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl. Ve výroku o věci samé (v jeho vyhovující i zamítavé části) byl proto rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrzen podle ust. § 219 o.s.ř.
30. Ve výroku o nákladech řízení byl rozsudek soudu I. stupně dle ust. § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změněn jen pokud jde o jejich výši, neboť soud I. stupně žalobci přiznal odměnu za více úkonů právní služby, než za které odměna náleží. Náklady žalobce dle odvolacího soudu tvoří odměna za 9,5 úkonů právní služby dle ust. § 11 odst. 1 písm. a), d), g), k), odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb. (dále také jen vyhláška), za převzetí věci a přípravu zastoupení, za podání žaloby, za částečné zpětvzetí žaloby (1/2), za podání odvolání ze dne 2.10.2014, za písemné podání věcí ze dne 25.5.2015, za podání odvolání ze dne 7.12.2015, za vyjádření k odvolání, za účast u tří ústních jednání dne 18.10.2016, 6.12.2016 a 16.5.2017, po 3.100 Kč podle ust. § 9 odst. 4 písm. a) ve spojení s § 7 bod 5 vyhlášky, deset režijních paušálů po 300 Kč podle ust. § 13 odst. 3 vyhlášky, náhrada za dvě cesty k soudu v roce 2016 ve výši 2x 3.808 Kč, náhrada za cestu k soudu v roce 2017 3.853 Kč, podle § 13 odst. 4 vyhlášky ve spojení s vyhl. č. 385/2015 Sb. a s vyhl. č. 440/2016 Sb., náhrada za ztrátu času 3x 12 půlhodin po 100 Kč podle § 14 odst. 1 písm. písm. a) vyhlášky a náhrada daně z přidané hodnoty podle § 137 odst. 1, 3 o.s.ř. ve výši 9.979 Kč, celkově 57.498 Kč. Soud I. stupně bezdůvodně žalobci přiznal odměnu např. za doplnění listinných důkazů, za sdělení, že souhlasí s rozhodnutím bez nařízení jednání apod., jedná se o úkony, které nelze dle vyhlášky honorovat, také přiznal odměnu za předžalobní upomínku resp. uplatnění nároku u žalované. Uplatnění nároku u žalované není předžalobní upomínkou dle ust. § 142a odst. 1 o.s.ř., ale zákonem stanoveným předpokladem pro uplatnění žaloby u soudu (§ 14 zák. č. 82/1998 Sb.), za které mu dle § 31 odst. 4 zák. č. 82/1998 Sb. odměna nenáleží. Jinak, co do základu a splatnosti byl tento výrok jako věcně správný potvrzen podle ust. § 219 o.s.ř.
31. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 ve spojení s ust. § 142 odst. 2 o.s.ř., za situace, kdy žalobce i žalovaná napadli rozsudek odvoláním, žádný z nich s odvoláním neuspěl.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2, ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, jen za podmínek stanovených v § 237 o.s.ř.

Praha 18. ledna 2018

JUDr. Ivana Kotrčová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková